

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ.....สามง่าม.....จังหวัด พิจิตร.....
ข้อมูล ณ วันที่ ๖ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล.....นายสำเนียง เล็กชม.....

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ 151/1 หมู่ที่ 8 ตำบล เนินปอ อำเภอ สามง่าม จังหวัด พิจิตร.....

โทรศัพท์ 061-5075307 Facebook.....Line.....สำเนียง เล็กชม.....

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๕ ปัจจุบันอายุ ๖๓ ปี.....

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ประถมศึกษา.....

สถาบันการศึกษา โรงเรียนบ้านเนินพลวง.....

คณะ/สาขาวิชา-.....

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๙๒,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๘...

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงสาธิตไร่นาสวนผสม การเพาะปลูกพืชตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว โดยการปลูกด้วยวิธีหยอด ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และใช้สารชีวภัณฑ์

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๒ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยี

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน...๒.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน...๔.....หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การใช้วิธีการลดอัตราเมล็ดพันธุ์โดยการปักดำ หรือใช้เครื่องหยอดข้าววงอก
- ๒) การจัดการศัตรูพืช โรคและแมลง การใช้สารชีวภัณฑ์ต่างๆ
- ๓) การจัดการดินและปุ๋ย การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การจัดการดินและปรับปรุงดินที่ถูกต้อง
- ๔) การบริหารจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน...๒.....หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) เกษตรทฤษฎีใหม่ การจัดสรรพื้นที่บริหารจัดการน้ำและเกษตรผสมผสาน
- ๒) การเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้าและจุลินทรีย์เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

๔.๓ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร : เกษตรทฤษฎีใหม่

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้เรื่อง เกษตรทฤษฎีใหม่ การจัดสรรพื้นที่บริหารจัดการน้ำและเกษตรผสมผสาน

๒) เพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติภายในชุมชน

เนื้อหา

เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นการทำการทำการเกษตรตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในการจัดการพื้นที่ทำกินของเกษตรกร การจัดสรรพื้นที่บริหารจัดการน้ำและเกษตรผสมผสาน โดยได้มีการแบ่งพื้นที่ภายในศูนย์ฯตามหลัก ๓๐ : ๓๐: ๓๐ : ๑๐ โดยมีกิจกรรมการเพาะปลูกข้าว การทำสวนผลไม้ การทำบ่อและทำคลองน้ำ และพื้นที่อยู่อาศัยและการปศุสัตว์

รูปแบบการถ่ายทอด

การถ่ายทอดความรู้การศึกษาดูงานภายในศูนย์ฯ ดูงานในพื้นที่จริงและถ่ายทอดความรู้ตามฐานเรียนรู้ต่างๆ

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด เนื่องจากเพิ่งดำเนินการปรับเปลี่ยนจุดที่ตั้ง การดำเนินงานของ ศพก.หลัก อำเภอสามง่าม

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. เนื่องจากเพิ่งดำเนินการปรับเปลี่ยนจุดที่ตั้ง การ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

การมีส่วนร่วมกับหน่วยงานราชการ โดยเริ่มจากการเข้ามาอบรมถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร โดยเจ้าหน้าที่นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และได้เริ่มเรียนรู้เทคโนโลยีต่างๆที่เข้ามาช่วยในการเกษตร ต่อมาได้มีการติดตามไปศึกษาดูงานเกษตรกรนอกพื้นที่ เริ่มเกิดแรงบันดาลใจจากการศึกษาดูงาน และเริ่มนำมาปรับการกิจกรรมของตน ประกอบกับการติดต่อกับสำนักงานเกษตรอำเภอสมำเสมอ ทำให้เริ่มได้รับการสนับสนุนองค์ความรู้ และปัจจัยอื่นๆ ที่มาส่งเสริมให้แปลงการเกษตรเริ่มสะสมองค์ความรู้ และสามารถต่อยอดการเป็นวิทยากรจากหลักสูตรของหน่วยงานราชการต่างๆ จนสามารถกลายเป็นเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ได้

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- สภาพเศรษฐกิจและกลไกตลาดสินค้าเกษตรที่ไม่แน่นอน ทำให้รายได้หรือทุนในการดำเนินการขาดช่วง
- อายุและโรคภัยของเกษตรกรที่สูงขึ้น ทำให้ทำกิจกรรมบางอย่างได้ไม่ต่อเนื่อง
- ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น มีผลต่อรายได้และกำไรของเกษตรกร
- การตลาดที่ไม่แน่นอน การผลิตสินค้าที่ไม่ตรงตามตลาด ลงทุนแล้วไม่ได้สร้างรายได้เท่าที่ควร
- การขาดแรงงานในการดำเนินกิจกรรม
- ปัญหาการลักขโมยผลผลิตในพื้นที่ สัตว์รบกวน สภาพอากาศ และอื่นๆ

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การจัดการดินและปุ๋ย โดยบริหารจัดการดินด้วยวิธีชีวภาพ เช่น การใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพและจุลินทรีย์ปรับปรุงดิน ในช่วงการจัดสรรและปรับปรุงแปลงของศูนย์ฯ ให้เป็นรูปแบบของเกษตรทฤษฎีใหม่ การปรับปรุงดินให้เหมาะสม มุ่งเน้นการลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

เทคโนโลยีการบริหารจัดการดิน ที่ใช้ภายใน ศพก. มีวิธีการดำเนินการ ๓ วิธี

- การใช้เศษวัสดุจากพืชในพื้นที่มาทำกองปุ๋ยหมักด้วยจุลินทรีย์ พด.๑ เช่น เศษใบไม้ กิ่งไม้ วัชพืชและฟางข้าวในแปลง โดยทำเป็นกองปุ๋ย และเติม พด.๑ เพื่อใช้ทำกองปุ๋ยอย่างสม่ำเสมอ

- การผลิตน้ำหมักจุลินทรีย์จากเศษซากพืชซากสัตว์ด้วย พด.๒ โดยทำในถังหมักปุ๋ยชีวภาพ ใช้เศษวัสดุภายในพื้นที่ และ เศษอาหารผสมเพื่อทำปุ๋ยชีวภาพ

- การผลิตและขยายปุ๋ยพืชสด แหนแดง เพื่อใช้ในพื้นที่ทำปุ๋ยอินทรีย์ และเลี้ยงปลุสสัตว์

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดินภายในศูนย์ ศพก. และเกษตรกรที่สนใจในพื้นที่ เพื่อให้ทราบคุณสมบัติของดิน ความเป็นกรด - ด่าง ธาตุอาหารที่มีอยู่ ซึ่งจะทำให้สามารถวางแผนปริมาณการใส่ปุ๋ยในแปลง

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๔ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าวพิษณุโลก ๘๐	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑๒	ไร่
๑.๒) ผักสวนครัว (พริก ถั่วฝักยาว มะเขือ)	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑	งาน(ไร่-งาน-วา)
๑.๓) มะม่วง	พื้นที่ปลูกจำนวน	๒	ไร่
๑.๔) ไม้ไผ่ หน่อไม้	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑	ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล	จำนวน	๕๐๐	ตัว
๒.๒) ปลาสวาย	จำนวน	๑,๐๐๐	ตัว
๒.๓) ปลาตะกุง	จำนวน	๕๐๐	ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) สุกร	จำนวน	๔	ตัว
๓.๒) ไก่บ้าน	จำนวน	๔	ตัว

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าวพิษณุโลก ๘๐ มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) เติร์ยมแปลง (ไถตะ ไถแปร ปั่นเทือก)	เป็นเงิน	๖๖๐	บาท/ไร่
๑.๒) ค่าเมล็ดพันธุ์+ค่าหว่าน	เป็นเงิน	๕๐๐	บาท/ไร่
๑.๓) สารเคมีกำจัดวัชพืช	เป็นเงิน	๑๐๐	บาท/ไร่
๑.๔) ค่าปุ๋ยเคมี	เป็นเงิน	๘๕๐	บาท/ไร่
๑.๕) ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรู	เป็นเงิน	๒๐๐	บาท/ไร่
๑.๖) ค่าสูบน้ำ	เป็นเงิน	๒๐๐	บาท/ไร่
๑.๗) ค่าเก็บเกี่ยว+ขนส่ง	เป็นเงิน	๖๕๐	บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต		๓,๒๑๐	บาท/ไร่
รายได้		๘,๕๐๐	บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผักสวนครัว

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๕๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ กล้วย

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑,๒๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าวเปลือก

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๗๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- สร้างรายได้และเป็นอาชีพเสริมแก่เกษตรกรต้นแบบ
- เป็นจุดเรียนรู้แก่เกษตรกรในบริเวณใกล้เคียง และเกษตรกรที่สนใจ
- สร้างระบบนิเวศที่ดีแก่ชุมชน และเป็นแหล่งขายสินค้าเกษตรในพื้นที่

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ที่เป็นการสร้างระบบนิเวศที่หลากหลายมากขึ้น นอกเหนือจากการทำนาและพืชเชิงเดี่ยวในพื้นที่ ทั้งในเรื่องของการแบ่งพื้นที่เก็บน้ำไว้ในแปลงยังเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศในชุมชนได้

- การลดการใช้ปุ๋ยเคมีและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกันสามารถช่วยลดต้นทุนการผลิต การเติมจุลินทรีย์ที่ดีจะเป็นการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศในดิน

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การทำเกษตรผสมผสานผ่านการทำทฤษฎีใหม่ ไม่จะทั้งในเรื่องการทำระบบบริหารจัดการแหล่งน้ำในศูนย์ การปลูกพืชใช้ประโยชน์ ไม้ป่าตามหลักการ ปลูกต้นไม้ป่า ๓ อย่างประโยชน์ ๔ อย่าง ที่มุ่งเน้นการฟื้นฟูป่าไม้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการสร้างประโยชน์ใช้สอยและความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคม

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบของศพก. หลัก อำเภอสามง่ามเป็นผู้มีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนมาตลอดทั้งในช่วงที่เป็นผู้นำชุมชนในพื้นที่ และประสานงานกับเครือข่ายภายในอำเภอและหน่วยงานราชการ ทำให้มีข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ต่างๆ เช่น

ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ

- สภาพดิน ชนิดของดิน
- แหล่งน้ำที่ใช้ในพื้นที่ เช่น แหล่งน้ำธรรมชาติ ระบบชลประทาน
- ภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ ฤดูกาล

ข้อมูลการเพาะปลูก

- พืชเศรษฐกิจหลักในพื้นที่
- ปฏิทินการเพาะปลูกพืชในรอบปี แต่ละฤดูกาล

ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและบริการสนับสนุน

- ถนน คมนาคมในพื้นที่
- แหล่งรับซื้อผลผลิตการเกษตร ของพืชแต่ละชนิด
- หน่วยงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ตามแผนการนัดประชุมของหน่วยงานต่างๆ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ มีการให้บริการด้านการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน จากทั้งหน่วยงานราชการภายในอำเภอ ภายนอกอำเภอ และเอกชน และเป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยีภายในศูนย์ฯ เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ โคกหนองนา และการดำเนินงานของศูนย์ฯด้านต่างๆ

- ด้านประมงและบริหารจัดการน้ำ

- ด้านเกษตรและพัฒนาที่ดิน

การบริการเกษตรกรในพื้นที่

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

การเป็นจุดให้คำแนะนำปรึกษา ประสานกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอสามง่าม ในการเฝ้าระวังการระบาดของศัตรูพืชในพื้นที่ และติดตามสถานการณ์การผลิตในพื้นที่ และเครือข่ายแปลงพยาบาลฯ ของพืชแต่ละชนิด และรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานราชการไปยังพื้นที่

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

การประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับแจ้งจากการประชุมต่างๆ แจ้งให้เครือข่ายศพก. เพื่อส่งต่อไปยังเกษตรกรในชุมชนทราบผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ เช่น กลุ่ม Line, Facebook เพื่อให้เกษตรกรได้รับข้อมูลที่ทันต่อสถานการณ์ต่างๆ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ช่องทางการขยายผล ได้แก่ การจัดอบรม การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเครือข่ายศพก. เกษตรกรที่เข้าร่วมรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร เช่น เทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าว การจัดการศัตรูพืชโรคและแมลง การจัดการดินและปุ๋ย การจัดการดินและปรับปรุงดินที่ถูกต้อง การบริหารจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และเกษตรทฤษฎีใหม่ และการยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเกษตร เทคโนโลยีด้านการเกษตรเพื่อเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดองค์ความรู้ในพื้นที่ ชุมชนและรับจุดศึกษาดูงานโดยหน่วยงานราชการต่างๆ ในอำเภอ ตลอดจนการเข้าร่วมการประชุมต่างๆของหน่วยงานกระทรวงเกษตรในพื้นที่เพื่อรับฟังข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือนข่าวด้านเกษตร และแนวทางการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

เกษตรกรต้นแบบ นายสำเนียง เล็กชม รับตำแหน่งประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับอำเภอสามง่าม ได้เข้าร่วมการประชุมกับคณะกรรมการเครือข่ายศพก. ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด สม่าเสมอ พร้อมทั้งประสานงานกับหน่วยงานราชการ ในเป็นจุดศึกษาดูงานอบรม ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรเป้าหมายโครงการต่างๆของหน่วยงานราชการ และประสานงานติดต่อเครือข่ายคณะกรรมการศพก. ทั้งภายในอำเภอ และระดับจังหวัด แลกเปลี่ยนข้อมูลและข่าวสารต่างๆสม่ำเสมอ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

อาชีพการเกษตรเป็นอาชีพหลักของผู้คนในชนบทมาตั้งแต่อดีต สืบส่งผ่านประสบการณ์มาตั้งแต่เริ่มทำการเกษตร ภูมิปัญญา แนวคิด รูปแบบการทำการเกษตรได้มีการปรับเปลี่ยนมาเรื่อย และเทคโนโลยีด้านเกษตรที่ส่งสมมาช่วยพัฒนาอาชีพการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่เสมอ ในปัจจุบันที่ทำการเกษตรอาจจะไม่เหมือนเดิมมีการพัฒนาขึ้นและปัญหา อุปสรรคต่างๆก็เปลี่ยนไป ทั้งนี้ การเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ เทคโนโลยี และช่วยเกษตรกรในพื้นที่และตนเองให้การทำอาชีพการเกษตรได้ดีขึ้น เพิ่มรายได้ได้มากขึ้น ทั้งเป็นตัวแทนเกษตรกรและหน่วยงานราชการ ที่จะสามารถพัฒนาการทำการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ได้

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ในขณะที่รับบทบาทการเป็นเกษตรกรต้นแบบของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ก็ยังดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๘ ตำบลเนินปอ และเข้าร่วมอบรมพัฒนากับหน่วยงานอื่นๆอีกมากมาย เช่น เกษตรกรต้นแบบสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ตัวแทนหมอดิน อาสาสมัครด้านประมง

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ได้เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์กับชุมชนสม่ำเสมอ เช่น ตัวแทนผู้ใช้น้ำ ประชุมด้านต่างๆของชุมชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ขยัน มีวินัย ประหยัดอดออม ทำวันนี้ให้ดีที่สุด

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑.๑ นายทวารัตน์ อ่อนปาน	เกษตรอำเภอสามง่าม
๑.๒ นายชวกร วงษ์เรืองพิบูล	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๑.๓ นางสาวโสพิศ ผึ้งสุข	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๑.๔ นายพิทยา มีผล	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

การจัดเวทีถอดบทเรียนและเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่

- ๑) Mind Map
- ๒) การสัมภาษณ์ ตามหัวข้อแผนการถอดบทเรียนของกรมส่งเสริมการเกษตร

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

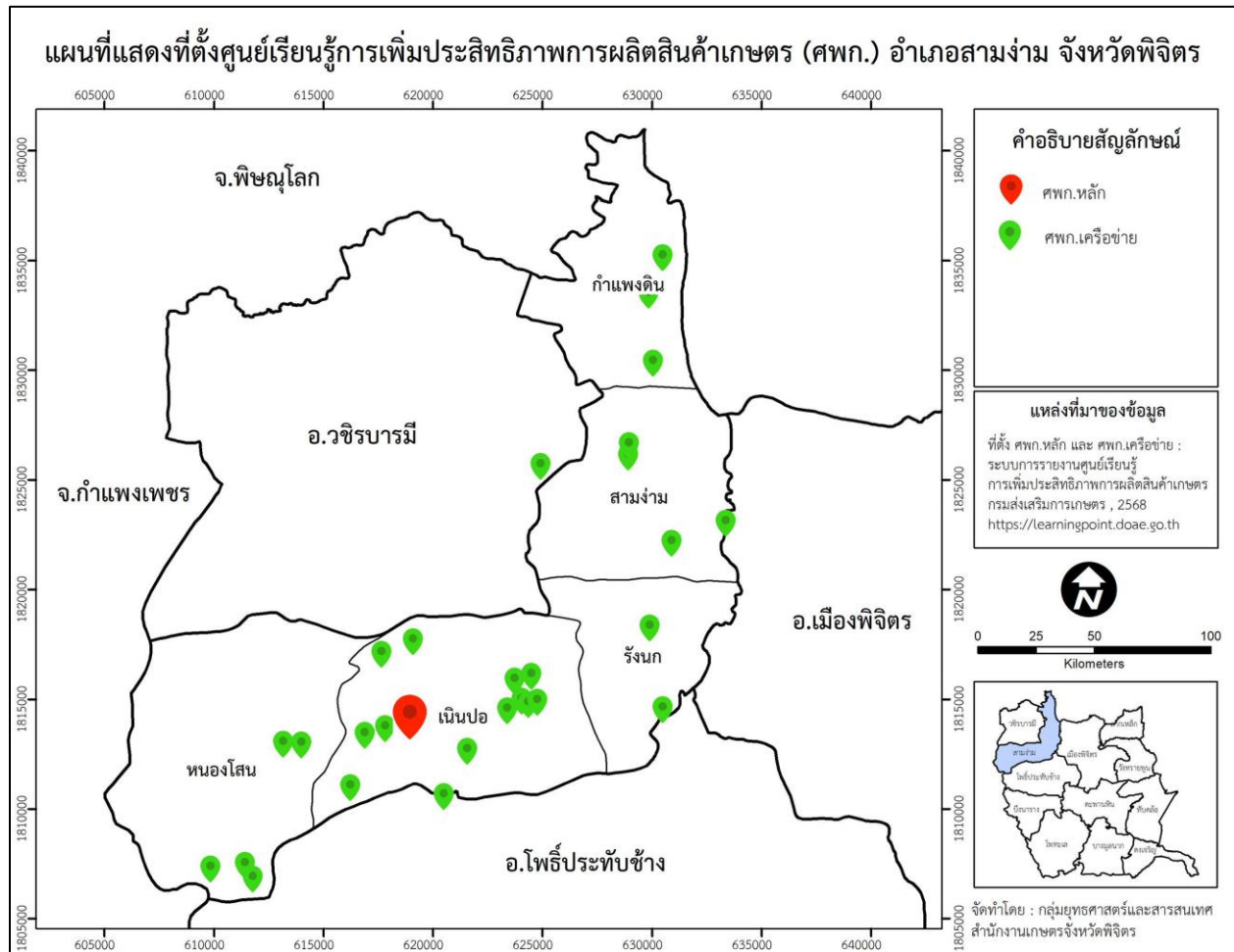
ปัญหา/อุปสรรค

ช่วงระยะเวลาดำเนินการที่อยู่ในช่วงฤดูการทำนาของเกษตรกรในพื้นที่ และเกษตรกรต้นแบบ และเจ้าหน้าที่มีแผนไม่ตรงกัน ทำให้มีการเลื่อนแผนการถอดบทเรียนและล่าช้าในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

การกำหนดเนื้อหาในการเก็บข้อมูล และการทำแผนสนับสนุนหลังจากถอดบทเรียน

ภาคผนวก

การถอดบทเรียน ศพก.หลัก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

